

कांग्रेस]

दिसंबर १९३६

रिलीज़

मराठी व हिंदुस्थानी गाष्याचे रेकॉर्डम्

The NATIONAL GRAMOPHONE RECORD MFG. CO. LTD.
110 MEADOWS STREET FORT BOMBAY.

卷之三

卷之三

“ यंग इंडिया ” रेकॉर्डवर

पं. जवाहरलाल यांचा संदेश .... किं. रु. २-०-०

रेकॉर्डचे मुल्यपत्रक.

टी. ए. १०”	च्लु लेवल	रु. १-८-०
एम. एम. १०”	चॉकलेट लेवल	रु. १-१२-०
टी. एम. १०”	ग्रीन लेवल	रु. २-०-०
एस एम. १०”	रेड लेवल	रु. २-८-०

सावित्र कॅटलॉग करितां आमच्या ऑथराइज्ड डीलर्सना भेटा अथवा लिहा.

धी. नेशनल ग्रामोफोन रेकॉर्ड मॅन्युफॅक्चरिंग कं. लिमिटेड.

११० मेडोज स्ट्रीट, फॉटि, मुंबई.

Records Price-List

DA Blue Label	Rs. 1 8 0
MM Chocolate Label	Rs 1 12 0
TM Green Label	Rs. 2 0 0
SM Red Label	Rs. 2 8 0

For particulars and catalogues please see our authorised dealers or write to—

The National Gramophone Record Mfg. Co., Ltd.

110, Meadows Street, Bombay 1.

फिल्मेकर १९३६

मराठी रेकॉर्ड्स

ग्रीन लेबल....(१०")....किं. रु. २-०-०

सौ. ज्योत्स्ना भोले.

T. M. 8305 | “पहा गोकुळी रंगल्या” (मांड) सो.ग.रांगणेकरकृत
८३०५ | “लावुनिया माया” (मिश्र जिंजोटी) , ,

‘आंधव्याच्या शाळे’ तील आपल्या हृदयंगम भावगीतांनी शेंकडून लोकांना ओढ लावून ठेवलेल्या सौ. ज्योत्स्ना भोले यांचा हा पहिला रेकॉर्ड म्हणजे प्रामोफोनच्या मंदिरांत त्यांनी टाकलेले मुहूर्ताचैं पाऊल आहे. ज्या मंदिरांत आतांपर्यंत अनेक गायिकांनी सन्मानाचे स्थान मिळविले आहे, त्यांच्या शोजारी मांडीला मांडी लावून बसतांना त्यांनी आपल्यावरील जबाबदारी ओळखली आहे,

हे हा रेकॉर्ड ऐकल्यावर कळून येईल. अवध्या तीन मिनिटांच्या रेकॉर्ड-मध्ये श्रेत्यांच्या हृदयाची पकड कशी घेतां येईल, हे सर्व जाणून त्यांनी “लावुनिया माया” व “पहा गोकुळी रंगल्या गोपवाला” हीं दोन्हीं पदे म्हटलीं आहेत. आलाप हे संगीताचे एक महत्त्वाचे अंग असले, तरी त्यामुळे पदांतील भावनेची हत्त्या होऊ देतां नये, इकडे पुष्कळ जणांचे दुर्लक्ष होते. ज्योत्स्ना भोले यांनी या वावरती विशेष दक्षता घेऊन, पदांतील भावनेला

अनुसरून अत्यंत समर्पक शब्दोच्चार केलेले दिसून येतील. त्यांच्या 'दर्दभरल्या' आवाजामुळे ह्या शब्दोच्चारांना तर विशेष रमणीयता आली आहे.

एक बाजू—

पहा गोकुळीं रंगल्या गोपबाला ।
मनीं हर्षल्या पाहुनी नंदलाला ॥ धृ० ॥
वनीं गात संगीत क्रतुराज आला ।
सजल्या लता घेउनी पुष्पमाला ।
कसा बाई ! वृंदावनीं दावि ललिला ॥ १ ॥

दुसरी बाजू—

लावुनिया माया, कां हो देवा ॥ धृ० ॥
स्वीकारुनिया । कां रुसला वेल्हाला ।
हीं भोळी बाला ॥ १ ॥

ग्रीन लेवल....(१०")....किं. रु. २-०-०

मिस इंदिरा वाडकर

T M. 8306 { "निशीदिनीं लाभो रामा" (मो. ग. रांगणेकर कृत)
८३०६ { "मन रंगलें प्रभो"

इंदिरा वाडकर ह्या सुप्रसिद्ध गायिकेच्या कंठमाधुर्यावर श्रोते इतके खुप आहेत, कीं ती ज्या चित्रपटांत काम करील तो चित्रपट दोनदोन, तीनतीन वेळां पाहिल्या-वांचून अनेकजणांना राहवत नाहीं. नुकलाच येऊन गेलेल्या हंस पिक्चर्सच्या "छाया" चित्रपटाच्या वेळीं तर हा अनुभव विशेष आला. रेकॉर्डिंगला त्यांचा आवाज अत्यंत मधुर असल्यामुळे व तो तितक्याच माधुर्यांने वाटेल तसा फिरुं शकत असल्यामुळे

त्यांची पदे श्रवणीय होतात. "निशीदिनीं लाभो रामा" हें भजन तर त्यांनी इतव्या तन्मयतेने म्हटलें आहे, कीं ते ऐकतांना श्रोताद्वी प्या "रामनामा" त तळीन होऊन जाईल, यांत शंका नाहीं.

१३१३

१४१४ १५१५

एक बाजू—

निशीदिनीं लाभो रामा आधार तुझा ।
मनींमुखीं राहो माइया रामनाम आतां ॥ धृ० ॥
शिरीं धेतलासी देवा । जगाचा पसारा
मिळेना अनाथा मातें कैसा निवारा ॥ १ ॥

दुसरी बाजू—

मन रंगले प्रभो । तव चिंतनीं सुख मानुनी ॥ धृ० ॥
झणि धांवले तव पायिं मी । धनसंपदा अवमानुनी ॥ १ ॥
सुख लाभतां तव लोचनीं । जगीं भावना नुरली मनीं ॥ २ ॥

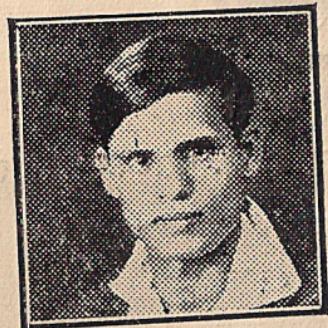
व्ल्यू लेबल....(१०")....किं. रु. १-८-०

व्ही. डी. जोगळेकर

D. A 5112) “गोड गोड हांस बाले” (पहाडी) मो.ग.रांगणेकर कृत
५११२) “आली हंसत जी उषा” (तिलककामोद) वी. आर.
कद्रेकर कृत

संगीत ही नाजुक कला आहे; पण श्री. जोगळेकर हे व्यायामासारख्या
दणकट शास्त्राचे उपासक आहेत. मात्र
त्यांच्या पिल्दार दंडावरून त्यांच्या
गळ्याचा कोणी अंदाज बांधील, तर मात्र
त्यांची भोठीच फसगत होईल ! जोगळेकर
यांचा आवाज अतिशय पातळ व मधुर
आहे. त्यांच्या आवाजाला एक मजेदार
झार आहे व गळा सहज फिरु शकतो.
त्यामुळे त्यांचे आलापही सफाईचे निघतात.

त्यांचा हा पहिलाच रेकॉर्ड निघत असून, त्यांनी ग्रामोफोनच्या सृष्टीत भीतभीत
व विनयानें प्रवेश केला असला तरी त्यांच्या अंगीं वराच धीटपणा व आत्म-
विश्वास उत्पन्न होण्याजोगा ह्या रेकॉर्डचा जनता सत्कार करील, असा आम्हांला
भरंवसा वाटतो. जोगळेकर हे नुकतेच जी. एन. जोशी यांजवरोवर खास

निमंत्रणावरून आफ्रिकेस गाण्याच्या दौन्यावर गेले आहेत, हें येथे नमूद करण्यास आम्हांस अभिमान वाटतो.

एक बाजू—

गोड गोड हांस बाले । तव सुहास्य
भासे मजला गे । अमृतापरी । वेळाळे ॥ धृ० ॥
गुंफुनविया करपाश हा ।
हृदयिं जणु डोले चांदिका ।
गोड मनिच्या सुखदा आशा ।
फुलवावया । गे बाले ॥ धृ० ॥

दुसरी बाजू—

आली हंसत जी उषा सुखकारी ।
जशी नववधु रंग खेळे दारी ॥ धृ० ॥
रानीं वनीं डोलत पुष्पमाल ।
गमला मंद सुमंध काल ।
जनमन झालें विलासी भारी ॥ १ ॥

ब्ल्यू लेबल....(१०")....किं. रु. १-८-०

हरी नारायण पराडकर

D. A. 5119 { अशी कोण ही (काफी)
५११९ { कुरळे केंस तुळे (पहाडी)

मुंबईतील नामांकित हार्मोनियम वादनपट्ट ह. ना. पराडकर यांचा हा पाहिलाच रेकॉर्ड निघत असून तो लवकरच लोकप्रिय होईल, असा भरंवसा वाटतो. पराडकर यांचा हार्मोनियम वलास आज सुंवर्देत वराच लोकप्रिय असून, त्यांना जाणणारे लोक त्यांच्या ह्या रेकॉर्डचे आनंदानें स्वागत करतील, अशी आशा आहे.

एक बाजू—

अशि कोण ही मधुरा बाला ।

लाविते ओढ नयनाला ॥ धृ ॥

गगानि जणु उगवली तारका ।

भारय कुणाचे तिज वरण्याला ॥ १ ॥

दुसरी बाजू—

कुरले केस तुझे । देखुनि मज भूल पडे ।

मेघांनी वेढावा । तैसा मुखचंद्र खुले ॥

रात्रंदिन ध्यानीमनी । हांसे, नाचे, विलसे

काय तुझी जादुगिरी । केले मम मन वेढे ॥ १ ॥

प्राण तुला दान दिला । प्रेमानें तुज विनवी ।

केसानें कापूं नको । कधीं काळीं कंठ गडे ॥ २ ॥

ब्ल्यू लेबल....(१०")....किं. रु. १-८-०

जनार्दनबुवा नार्वेकर

D. A 5114 { “पाणीयासी कैसी आतां” (पहाडी)
५११४ { “माझी विड्ल विड्ल माउली ” (भैरवी)

भजने हीं केव्हाही सर्वे रुचीच्या स्त्रीपुरुषांना प्रियच असतात. कारण

हिंदु-विशेषतः महाराष्ट्रीयांचा मनोधर्मच प्रभुपूजनाला अनुकूल असा आहे. तशांत हीं भजने मधुर चालीवर म्हटलीं गेलीं म्हणजे ल्यांत जास्तच आकर्षण उत्पन्न होतें. येथील “श्री मारुती प्रासादिक भजन मंडळी”चे चालक जनार्दनबुवा नार्वेकर यांचा आवाज अतिशय मधुर व उंच असून त्यांनी या दोन्ही भजनांना निवडलेल्या चालीही मोळ्या चित्तवेधक आहेत.

त्यामुळे ऐकणान्याच्या तोङांत नंतरही त्या सारख्या घोळत राहतील. पहिले भजन कृष्णाच्या मुरलीरवावर लुळ्य झालेल्या गोपींचे असून तें एकनाथानें रचले आहे. दुसरा अभंग तुकारामाचा आहे.

एक बाजू—

पाणीयासी कैसी आतां एकली मी जाऊं ॥
 वाटेमध्यें उभा हरी काय यासी देऊं? ॥ धृ० ॥
 मुरली घेवोनिया करीं । वाजवितो श्रीहरी ।
 नाद येतो कवण्या दारीं । कृष्ण कोठें पाहूं ॥ १ ॥
 कुंभ घेवोनियां शिरीं । जात होतें यमुनातीरीं ।
 वाटेमध्यें उभा हरी । काय यासी देऊं ॥ २ ॥
 जिकडे पाहे तिकडे हरीविणे दुजें नाहीं ।
 एका जनार्दनी माझे आई चरणी मन ठेऊं ॥ ३ ॥

दुसरी बाजू—

माझी विठ्ठल विठ्ठल माउली । प्रेमपान्हा पान्हायेली ॥
 कुरवाळुनी लावी स्तनीं । नवजे दुरी जवलुनी ॥
 केली पुरवी आळी । नव्हे निष्ठुर कोंवळीं ॥
 तुका म्हणे घांस । मुखीं घाली ब्रह्मरस ॥

ब्ल्यू लेबल....(१०")....किं. रु. १-८-०

नकलाकार व्ही. डी. पंडित

D. A. 5115 } आधुनिक हरिदास (नक्ल)
 ५११५ } गायन-क्लास (")

देवेळांत जाऊन प्रत्यक्ष कीर्तन ऐकण्यांत आनंद मानणान्या भाविक लोकांप्रमाणे घरांत बसून कीर्तनाची नक्ल ऐकणेही अनेक जणांना सुखदायक वाटेल, वदलत्या काळाप्रमाणे हरिदासही आपल्या कीर्तनांतून चालू परिस्थि-

तीचे प्रतिबिंब उमटविष्याचा कसा प्रयत्न करतात, याचे विनोदी स्वरूप सुप्रसिद्ध नकलाकार पंडित यांनी “आधुनिक हारिदास” ह्या आपल्या नकलेत प्रकट केले आहे. तसेच, वर्षानुवर्षे अभ्यास करूनही संपूर्णपणे प्राप्त न होणारी संगीतासारखी कला दीड-दोन वर्षांत प्राप्त करून देण्याची हमी देणाऱ्या गायनक्लासांच्या चालकांना “गायनक्लास” ह्या नकलेत स्वतःचे प्रतिबिंब दिसल्यास नवल नाही. संगीतासारख्या गोड व मधुर कलेचे विद्यार्थ्यांना शिक्षण देऊ पहाणाऱ्या शिक्षकाचा स्वतःचा आवाज किंती कर्णकटु असतो, याचेही चित्र पंडित यांनी मजेदार रीतीने काढले आहे. हा रेकॉर्ड लवकररच घरोघर ऐकू येऊ लागेल, असा भरंवसा वाटतो.

“आधुनिक हारिदास”

“असा धरि छंद, जाई तुटोनिया भवबंध”...पुंडलिक वरदे हरि विठ्ठल...श्री ज्ञानदेव तुकाराम—तर भक्तिप्रभाव हा मोठा दांडगा आहे, वरं का महाराज ! आज भक्तिप्रभावाच्या योगांने कोणकोणल्या महान् व्यक्ति तरून गेल्या आहेत,—भवसागरांतून पार झाल्या आहेत—अशी जी ही भक्ति आहे, ला भक्तीचा उपयोग म्हणजे माझ्या व्यवहारामध्ये मला कसा फायदा होईल, परिक्षेमध्ये मला जास्त मार्क कसे भिळतील, किंवा आमचं न त्यांचं पटत नाहीं, घालं का पिंपळाला फेळ्या-करूं का भक्ति—असा ह्या भक्तीचा उपयोग करायचा नाहीं. तर आयुष्याच्या शेवटी आपल्या देहांचं सार्थक कसं होईल, इकडे ह्या भक्तीचा उपयोग करायचा आहे तर अशी ही भक्ति कशी असावी ?

भक्ति असावी सोज्वळ
पाणिये भरली ओंजळ^१
मनांत न ठेवी खलबळ—त्यासि म्हणे भक्ति ॥

—भक्ति कशी असावी ?—सोज्वळ.—सोज्वळ म्हणजे काय ? असा हा सोज्वळचा अर्थ आपण आज निराळा लावू लागलों तर एक मोठा ग्रंथच उत्पन्न होईल, कीं ज्याला म्हणतात डिक्षनरी ! तर हरीनी ह्या काव्यामध्ये सोज्वळचा असा कांही उपयोग करून सोडला आहे, कीं सगळ्या

कवितेभर हा सोज्वळ नुसता नाचतो आहे, खेळतो आहे, बागडतो आहे—
अहो, यैमान घालतो आहे !—तर भक्ति कशी असावी ? भक्ति असावी
सोज्वळ. सोज्वळ म्हणजे कशी ? “ पणियें भरली ओंजळ. ” ओंजळ भरून
घेतलेले प्राणी. कशासाठीं ? पिण्यासाठीं. आणि मग पिण्यासाठीं घेतलेले
प्राणी कसं असते ? शुद्ध, निर्मल, सोज्वळ—मग भक्ति कशी असावी ? सोज्वळ
असावी. “ मनांत न ठेवी खलबळ — ” दुष्ट विचार, वाईट बुद्धि, इच्छा
वांच्छा—अशा विरहित जें मन—तें मन कसं असावं ? शुद्ध, निर्मल, सोज्वळ,
आणि मग अशा सोज्वळ मनापासून झालेली भक्ति कशी असावी ? सोज्वळ
असावी. एकंदरीत काय-? “ असा धरी छंद-जाई तुटोनियां भववंद ”

“ गायन क्लास ”

(वन्याच पेढ्या निरनिराळ्या स्वरांत वाजताहेत.)

शिक्षक—हं, फिरून—ग ग ग नि नि नि—हं कर सुरवात. निखाद
लाव—ग हं—गंप्या, काय वाजवतो आहेस तूं ? कोणत्या
रागाला सुरवात केलीस, आणि पुढे बुसलास कुणीकडे ?

गंप्या—मैरवाला सुरवात केली आणि त्यांतच कोमल गंधार लावून ललिता
गौरीला छेडतो आहे मास्तर.

शिक्षक—(वेढावून) ललिता गौरीला छेडतो आहे मास्तर ! सुस्काठ
फोडीन असं भलत्याच वेळीं भलत्याच रागिणीला छेडलंस तर !
ललिता गौरीला छेडतो आहे ! कानामागून येऊन तिखट झाला.
गायन क्लासांत काल आला नाहीं तर आज लगेच ललिता गौरीला
हात घातलास ! अरे बाबा, ही अशीं काहीं सोपीं कामे नाहींत
चालतां चालतां एखाद्या रागिणीला हस्तगत करायची !

गंप्या—पण मास्तर, तुम्हीं नाहीं का दीड वर्षीत आपला कोस पुरा करून
विद्यालय उघडलंत ? तसं म्हटलं तर माझां शिक्षण तुमच्यापेक्षां
जास्त झालं आहे. मला जवळ जवळ दोन वर्षे पुरीं होतात.

शिक्षक—बरं बं—काय मिस्टर, तुमच्या चिरंजीवाना फक्त पेटीच
शिकायची आहे ?

गृहस्थ— हो, म्हणजे त्याचं असं झालं, अगदी लहानपणापासूनच त्याला दावाचा नाद ! शिग, तुतारी, बेंडवाजा-झालंच म्हटलं तर शंख असलीं वावं वाजविष्णांत मोळा तरवेज ! म्हणून म्हटलं, आतां त्याला पेटी शिकायला कांहीं जड जाणार नाहीं. आपली कीर्ती ऐकली तेव्हां म्हटलं—

शिक्षक— कसलं कसलं-आपलं कांहीं तरी वाजवतों आहे झालं ! हें पहा, मेहनत करील त्याचं हें आहे. तथापि ही गोष्ट खरी, की सांगणाऱ्यानं सुद्धां मनमोकळे रणानें सांगितलं पाहिजे. आमच्या इथं दुजाभाव कांहीं नाहीं आहे. किंवा केवळ पैशाकडेही दृष्टी नाहीं आहे.—काय ग, ए छवे, म ग ग ग नि नि नि-हं-ग-ग-अग, ग- हें पहा-थोडं थांवा हं मिस्टर, आमच्या इथं म्हणजे पन्नास जणांचे पन्नास सूर. पण इतक्या मध्ये कोण कोणत्या ठिकार्णी बेसर झाला आहे—हें पाहिलंत ?—अरे प-पपपप निनिनि नि-हं-प-पाहिलंत ? हें असं आहे ! कान तयार झाले आहेत ना ?—वरं, छवे, तू कोणता ग राग छेडते आहेस ?

छवी— वसंत.

शिक्षक— वसंत ? वा, अग, बसंताच्या पाठीमार्गे कां लागली आहेस ; आर्धी कॉफी वे, नंतर तुला कलंगडा देईन-मग तुला उत्तर राग देईन. पण मग तुला सकाळचा तास घेतला पाहिजे हो ! हे उत्तर राग सकाळी गायचे असतात. त्या त्या वेळीं तो तो राग गायला तरच तो कानाळा बरा वाटतो. हं, आटप, गगगग निनिनिनि पपपप-हं-आलो हं मिस्टर, जरा थांवा हं.

गृहस्थ— नाहीं-आतां जातोंच मी.

शिक्षक— का हो, असं कां !

गृहस्थ— इतकं शास्त्राक्त शिक्षण याला झेपायचं नाहीं. शास्त्रा फक्क वाजवतां आलं म्हणजे झालं.

शिक्षक— एवढंच ना ? मग सहा महिन्यांत त्याला तयार करतो. सहा महिन्यांत तो वाजवू लागला म्हणजे झालं ना ! राहूं दे त्याला. “ इसरे जोबन वा . . . . ”

“ ल्यू लेवल ”... (१०) .... किं. रु. १-८-०

D. A. 5120 { ऑर्केस्ट्रा (खमाज)
५१२० } , (दुर्गा)

नेशनल ग्रामोफोन कंपनी केवळ आपल्या उत्कृष्ट गायक-गायिकां-वहूलच अभिमान बाळगात नसून, आपल्या पदरीं असलेल्या कुशल वायकारां-बहूलही कंपनीने अभिमान बाळगावा असा हा उत्कृष्ट संच आहे, हे या ऑर्केस्ट्राच्या रेकॉर्डवरून कळून येईल. प्रत्येक जण आपल्या वायांत किती प्रवीण आहे, हे या ऑर्केस्ट्रांतील प्रत्येक कलावंताच्या स्वतंत्र वादनावरून कळून येण्यासारखे आहे. आतांपर्यंत तुम्हीं एकलेल्या ऑर्केस्ट्रापेक्षा ‘यंग इंडिया ’चा ऑर्केस्ट्रा वेगळाच व जास्त श्रवणमध्युर आहे, ही तुमची खाची होईल. व त्या कलावंतांच्या कौशल्यावरून त्यांची कंपनीच्या गायकांनाही किती उत्कृष्ट साथ होत असेल, याची कल्पना येईल.

डिसेंबर १९३६

हिंदुस्तानी गायनोकी १० इंचकी
दोनों बाजूकी रेकॉर्ड्स

Hindustani Records

हिंदुस्तानी रेकॉर्ड्स

Green Label Rs. 2-0-0 हारा लेबल रु. २-०-०

Bai Laxmibai of Baroda
श्रीमती लक्ष्मीबाई (बडोदा)

T. M. 8303 { मीला दो सखि श्याम (नंद)

८३०३ { आयो वसंत सखि (खमाज होरी)

संगीत चांदिका श्रीमति लक्ष्मीबाई (बडोदा दरबारकी गायिका)

का नाम रेकॉर्ड जगत और संगीत कला-
प्रीय भारतवर्षसे संपूर्ण परिचित है.
आपकी गायनकलाकी ऐसी अनोखी ढब
है के वे सुननेवाला हर कोई आदमी
आपका सुरेला कंठसे निकलता हुवा संगीत
सुनकर मंत्रमुग्ध हो जाता है. और फिर
फिर सुनते ही तृप्त नहीं होता है. ऐसा
आपका आवाजसे गजबनाक दर्द है.
आपका आवाज ही आपकी सिफारस
करता है और रेडियो सुननेवाला हर कोई आपको सुननेको इंते जार रहता

है. वही आपकी ज्यादा सिफारस है. आप यही रेकॉर्डमें रागरागिणीकी दो चीज "मीला दो सखि इयाम" नंद रागमें और "आयो वसंत सखि" खमाज-होरी में रजु करते हैं श्रीमति लक्ष्मीबाईकी यह रेकॉर्डकी प्रशंसा की बिलकुल जहरत नहीं है. लक्ष्मीबाईकी लोकप्रियता खुद ही आपकी प्रशंसा है. आशा है के इस रेकॉर्डको खरीद कर जनता जहर लाभ उठायेंगे.

एक बाजू—

मीला दो सखि इयामसुंदर मोहे ॥ धृ. ॥

रैनदिन मोहे चैन नाहीं ॥ १ ॥

दुसरी बाजू—

आयो वसंत सखीरी मिल खेली होरी ॥ धृ. ॥

जिनजिन खेली होरी इयामके संग तिन भाग बढे भयीरी ॥ १ ॥

Chocolate Label Rs. 1-12-0 चोकलेट लेबल रु. १-१२-०

Khansaheb Amanat Alikhan (Indore)

खांसाहेब अमानत अल्लीखां (इंदूर)

M. M. 7106 } गुरुबिन ज्ञान न सूझे (भजन)

७१०६ } नैनोमें बसे मुरारी (मिश्र मांड) मुनर्शी 'इयाम' कृत
रेंडियोस्टार खांसाहेब अमानतअल्लीखां (इंदूर) संगीत शास्त्रमें

प्रवीण है, ऐसा कहनेमें बिलकुल हरकत नहीं है. उसका दिलखुश संगीत सुनना वों जिंदगी की मौज है. इंदूर और देवास रियासतमें वो इतना लोकप्रिय है के उसका संगीतपर लुध हो कर रियासत से उसको चांद इनायत करके उसकी कलाकी कदर की गयी है. खांसाहेब अमानतअल्लीखां यहां रेकॉर्डपर एक तर्फ "गुरुबिन ज्ञान

न सूझे ” भजन इतनी अच्छी रीतसे रजु करते है के सुननेवाले मस्त हो जायेगा. ऐसाही “नैनोमें बसे मुरारी” मिश्र मांडमें रजु कर के नया रंग जमाता है. खांसाहेब की यह रेकर्ड, रेकर्ड-जगतमें अनोखी धुम मचाइगी ऐसी संपूर्ण खात्री है.

एक बाजू—

गुरुविन ज्ञान न सूझे
ये गुरु कोन बूझे ॥ धृ. ।
जो माने सो मान गुरुको ।
क्यौं और न को पूजे ।
जब मैं था तब गुरु नाहीं ।
प्रेमगली अति सांकळी ।
था मैं दो न समाय—गुरुविन ॥ धृ. ॥

दुसरी बाजू—

नैनोमें बसे मुरारी । मनमोहन गिरीधारी ॥ धृ. ॥
मुरलीधर गोकुल के रसिया ।
इयामविहारी ते वारि सखीरी ॥ १ ॥

Blue Label Rs. 1-8-0

ब्ल्यू लेबल रु. १-८-०

यंग इन्डीआ ओरकेस्ट्रा

D. A. 5120 { ओरकेस्ट्रा (मिश्र खमाज)
5120 } („) (दुर्गा)

नेशनल ग्रामोफोन कंपनी अपना उत्तम पंक्तिका संगीत कलानिपूण गायक और गायिकाओंके लीये मगहर है इतनाही नहीं मगर कंपनीका संगीत-कलामर्मज्ञ वाद्यकारों अपने अपने वाद्यपर कितना उत्कृष्ट काबु जमाते हैं को यह रेकर्डद्वारा जनतासमक्ष रजु करते हैं.

Blue Lebel Rs. 1-8-0

ब्ल्यु लेबल रु. १-८-०

Master Bhagwati Shankar of Dhrangadhra

मा. भगवती शंकर (ध्रांगध्रा)

D. A. 5109 आये आये रे मुरारी (पट-दीप)
५१०९ कैसे करे रजनी (बागेश्वी)

ध्रांगध्रा रियासत की गायक मा. भगवती शंकर भट “ आये आये

रे मुरारी ” और “ कैसे करे रजनी ”

पटदीप और बागेश्वी रागमें रजु करता है. ध्रांगध्रा रियासतका यही गायकका आवाज में दर्द और मधुरता है. वो खुद उसकी रेकर्डही बोलेंगी. संगीत कलामें वह नवजवान गायकके प्रवीणता और राग-रागिणी रजु करनेकी ढब इतनी दिलचष्प है के रेकर्ड जगतमें यह गायककी रेकर्ड अनोखा और गजबनाक आकर्षण पैदा करेंगे

उसके लिये फौरन खरीद करके संगीतका लाभ उठायीये.

एक बाजू—

आये आये रे मुरारी खेल न रंग होरी ॥ धृ. ॥

लेकर अबीर गुलालकी झोरी । केसरी रंग पिचकारी ॥ १ ॥

दुसरी बाजू—

कैसे करे रजनी सजनी अब ।

पियाविन मोहे रह्यो न जाय । धृ. ॥

घडीपल छिन मोहे कल न पडत जिया ।

तुमविन मोहे रह्यो न जाय ॥ १ ॥

उर्दू गायनोकी १० इंचकी दोनो बाजूकी रेकॉर्ड्स

Green Label Rs. 2-0-0 हारा लेबल रु. २-०-०

Bai Vatsalabai Kumthekar

बाई वत्सलाबाई कुमठेकर

T. M. 8304 } लेके खंजर सरे मक्तल (गङ्गल) खलील कृत
८३०४ } आया तेरा मस्ताना (गङ्गल) , ,

रेडियोद्वारा सुपरिचित बाई वत्सलाबाई कुमठेकर की संगीत कलासे कौन परिचित नहीं है ? मनमोहक और दिलचष्ट आवाज उसके कुदरती बक्षीस है. उसका मधुर और कर्णप्रीय आवाजेमें रजु होनेवाला सुरेला स्वर और मोहक शब्दोच्चार और भावपूर्ण-संगीत रजु करनेकी हतोटी सुननेवालोंको तालीन बना देता है. सारा हिंदुस्तानमें दक्षिणी बाई हो कर भी पंजाबी ढंग रजु करने वाली यही अकेली वत्सलाबाई है. अभीतक वत्सलाबाई किसीको अपनी रेकर्ड रजु करनेकी परवानगी नहीं देती थी. यही उसकी प्रथम रेकर्ड है. वत्सलाबाई की यह रेकर्ड ला जवाब है उसके लिये फौरन खरीद करके सुनो.

एक बाजू —

लेके खंजर सरे मक्तल जो वह कातिल आया ।

जहां फिदा करने हरेक घोकसे बिस्मिल आया ।

और क्या जुल्म किया जिसकी सजा देते हो ।

हां खता ये तो हुई तुमपे मेरा दिल आया ॥

वस्ल में भी हो छुपाते रहे मुझे रे नकाब ।

पर्दे ये शर्म कहां देखिये हा इल आया ।

दुसरी बाजू—

आया तेरा मस्ताना फिर ना दरे मैं खाना ।
 भरभरके पिला साकी पयमाने पे पैमाना ॥
 हो ते न तेरे तालीब खोते न कभी अवसां ।
 क्या तेरा कुसुर इसमें अये जल्व ये जाना ना ॥
 सागर को पटक मारा मैंने दमे मैं नोशीं ।
 याद आयी खलील उसकी जब नरगीसे मस्ताना ॥

Blue Label Rs. 1-8-0

ल्यू लेबल रु. १-८-०

Master M. Amin

मा. एम. अमीन

D. A. 5111) आंख लढ़ना ही ना (सिंध मैरवी)

५१११) न जाने कितने (सिंधुरा)

प्रख्यात फिल्मस्टार मा. अमीन खानदान घरानेका एज्युकेटेड पंजाबी
 युवक है. वो इधर अनोखी ढबसे एक तर्फ
 सिंध मैरवी और दूसरी तर्फ सिंधुरा उसका
 सुरेला अवाजसे “यंग हंडिया” रेकॉर्डपे
 रजु करता है. एक वर्षत उसका संगीत
 सुननेवाला उसकी तारीफ अवश्य करेंगे.
 स्वरमें मिठास और दर्द है. वह खुद
 उसकी रेकॉर्ड सुनके कबुल करना पड़ेगा.
 संगीत रजु करनेकी उसकी खाशियत
 दिलपसंत है. उसीसे हरेक किसमका
 आदमीको वो पसंद आती है.

एक बाजू—

अजब तच्छेके तेरे तीर आ चुब्बे दिलमें ।
 जिगरका खून किया आप रहे गये दिलमें ।
 क्या उमीद है जिने की अब अमीन इनसे ।

हमारे दिलके सब अरमान रह गये दिलमें ॥
 आंख लढ़ना ही ना उस बुतसे सजा वार हुवा ॥
 इक नजर पड़ते ही रुसवा सरे बजार हुवा ॥
 मरतेमरते मुझे फिर जिस्तकी उमीद हुई ।
 आखरी बख्त में जब आपका दीदार हुवा ।
 काम मरहम का मसीहा था तेरा जख्मो पर ।
 आज क्यौं तुम्ही नमक पासी को तैयार हुवा ॥
 ऐसे फंदोसे निकलना नहीं आसाने अमीन ।
 पेचे काकुल में कभी दिल जो गिरफतार हुवा ॥

दुसरी बाजू—

न जाने कितने मायने खेज है खामोसीयां मेरी ।
 सुनी दुनियाने सो सो रंगसे एक दास्तां मेरी ॥
 न गभरा अय दिले वहेसी न गभरा देर ही क्या है ।
 वो अबर उठा वो रुतवहली वो तुटी बैड़ीयां मेरी ।
 निगा है यासकी बे दादका सिकना हो क्युं मुझसे ।
 नहीं जो मेरे काबू में वो रहे नजरे है कहां मेरी ॥
 फरीस्ते क्युं लिखे इस रहेमते बेजासे क्या हांसील ।
 मेरे कातिल के दामन पर लिखी है दास्तां मेरी ॥

Blue Label Rs. 1-8-0

ब्ल्यू लेबल रु. १-८-०

Master Gangaram Gaikwad Kawal

मा. गंगाराम गायकवाड कवाल

D. A. 5113 } सुलतानें अरब (कवाली)
 ५११२ } कछु जगमग (.,,)

मा. गंगाराम गायकवड

कवाल उर्दु गङ्गल-कवाली रुजु करनेमें
इतना काबिल है के मुस्लीम विरादरोंकी
मिजल्स और जलसामें उसको बुलाते हैं।
उसकी गङ्गल और कवाली रुजु करनेकी
अजब तर्हेकी रीतसे वो मुस्लीम जन-
तामें हिंदु है तब भी बहोत मशहूर है।
मा. गंगाराम “सुलताने अरब” और
“कुछ जगमग” यह रेकर्ड भरके रेकर्ड-
जगतमें नई असर पैदा करे हैं।

एक बाजु—

सुलताने अरब सर ताजे रुसुल भे सरबका बांका सांवरिया ।
किस सानसे आया दुनियामें अलगाज की ओढे चादरियां ॥
वो मीमका घुंघट मुखडे पर यासी का अमामा सिस पर ।
रहेमत की कमालिया खांदेपर कलमे की बजावत बांसरिया ।
बु. बकरो उमर उस्मा हैदर थे संग जुलमे बांधे कमर ॥
तो हीद का नगमा था लचपर मन रानीकी धुनमे बावरिया ।
ऐसा है अरब मक्की मदनी हम बे कस है और तुं हय गनी।
कुरबान तेरे कौसर के धनी भर दी जो हमारी गागरियां ॥

दूसरी बाजू—

कछु जगमग जगमग होवत है । पिया ताने चदरियां सोवत है ।
कहा सबनेके पयदा मुजमे महेबुबे खुदा होंगे ।
कहा दिनने के दिवानी हुये तुजमे क्या होंगे ।
कहा सबने मय युं कहती हुं मेरी शन आली है ।
कहा दिननें गलत कहती है तेरी शक्ल काली है ।
कहा सबने मेरे सयदा तेरी सुरतसे डरते हैं ।
कहा दिनने के अकसर चोर चोरी तुज मे करते हैं ।
तो इन दोनों के गयबसे आयी है ये निदा ।
महोमद जब हुए पयदा तो वस्ते सुब्ह सादीक था ॥

नोन्हेवर महिनेमें वहार पड़ी हुई रेकर्डम्

Firoze Dastur

T. M. 8301 { बीरजमे धूम मचाई कान्हा (भिमपलास)
८३०१ } तुं कौन रिजावत जाय रे (जीवनपुरा)

Master Ahmed Dilawar मा. अहमद दिलावर

T. M. 8302 { वो कनेया गाय जा बांसरी (गजल)
८३०२ } दिल लगाया था (गजल)

Master Nissar

M. M. 7104 { टकराके जिगरको (गजल)
७१०४ } है अजब तरहकी (, ,)

Master Bashir Shad

M. M. 7105 { नाहीं परत चैत (पिलु)
७१०५ } ये न थी हमारे किस्मतके (गजल)

Miss Mamibai

D. A. 5105 { छुते न झुंगी (आसावरी)
५१०५ } अल्लाहु अल्लाहु (ऐरवी)

Shaiklal Quwal (Nagpur) शेखलाल कव्वाल (नागपूर)

D. A. 5106 { बेकार नहीं है कोई घड़ी (गजल)
५१०६ } कालु बलाकी शराब (, ,)

Pandit Shivdayal (Kathawachak) पं. शिवदयाल (कथावाचक)

D. A. 5107 { देखो प्रभुके न्यारे खेल (भाग १)
५१०७ } „ „ (भाग २)

Instrumental Records

B. M. Devlankar

D. A. 5108 { सनई-मिश्रकाफी उगीच कां)
५१०८ } पटदीप- „ (पिया नहीं आवे)

तुमचे आवडते गायक आणि गायिका

“ यंग इंडिया ”

रेकॉर्डस्वर नेहमीं ऐका.

पुढील महिन्यांतील

सर्वोत्कृष्ट मराठी रेकॉर्डसकडे लक्ष ठेवा.

श्रीशंकराचार्य डॉ. कुर्तकोटी

यांचा पहिलाच रेकॉर्ड

“ यंग इंडिया ” वर

तुम्हाला लवकरच ऐकण्यास मिळणार.

New Manohar Printing Press, Angrewadi, Bombay 4.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
MADE IN INDIA